Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Julian Akarregi Aboitiz Zurdo

Lekeitio, Bizkaia
(1923-2023)

Aurkibidea

Biografia

Txitxarro kalean (Ezpeleta kalea) jaio zen arrantzale familia batean. Aita patroia zuen eta 1951ko abenduaren 29ko ekaitzean desagertu zen "Estrella del cielo" familiako baporea amarratzen zegoela. Umetan, kofradia zaharreko eskolara joan zen, eta, gero, gerraostean, bertako maisuagaz eta Julian Zabalagaz ibili zen klase partikularretan. Gerran herritik ebakuatuta joan ziren, eta alde batetik bestera ibili ostean, Frantziara joan ziren. Handik, 1937an bueltatu ziren eta orduan hasi zen itsasoan lanean, 14 urte zituela, eta 59 urtera arte ibili zen. 1945etik patroi lanetan aritu zen. Soldadutzan Ferrolen egon zen, infanteria marinan, eta bertako arraun-taldean parte hartu zuen. Lekeitioko antzar eguneko masta puntako errekorra du "Zurdo"k, 6 banderarekin.

Zintak

LEK-047

- **Proiektua**: Lekeitioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Leniz, Jokin - Zugadi, Aitor
- **Data**: 2011-04-27
- **Iraupena**: 54 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

LEK-048

- **Proiektua**: Lekeitioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2011-04-27
- **Iraupena**: 67 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elexpuru, Juan Martin

LEK-049

- **Proiektua**: Lekeitioko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2011-04-27
- **Iraupena**: 37 min

- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Andreei papardoak ostu saskitik

- **Erref**: LEK-048/001
- **Iraupena**: 0:00:48. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:00:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Mutikotan papardoak osten zizkieten andreei saskitik. Gero frijitu eta jan egiten zituzten, neskekin batera.

Transkripzioa
- Etxetxu eukaun etxetxua ta han, San Pedropeko andrak ,e, papardukin. Orduan paparduk zuek ez dozue ezautu be ez eitten, paparduk ezaututen dozu, ba dendatik ezaututen dozuez “palomita”. Andrari ostu eitten eutsaun, “dza”, han buruan daroizela harrizko eskillarak, e, harrizko eskillarak honek daozenak San Pedrun aurrian, handixik “da” ostuten eutsaun bi hiru ta frixitu han, ta danok zuen aitten lehengusua Angel ta danok ta... neskari ta emoten eutsaun brixiduta jaten. Neska txikixak danok kuadrillan hantxe zortzi urteko ta hamar urteko enanuek giñian.

2. Lehortarrak eta marinelak beti borrokan

- **Erref**: LEK-048/002
- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:00:48. **Bukatu**: 00:01:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:
Orduan lehortarrek ("lihortarrak") eta marinelek elkarri egurra ematen ei zioten. Besteen lurraldera ezin ziren pasatu. Oso basatiak ziren. Gerra denboran gozatu ei ziren gauzak.

Transkripzioa
- Ta lehengo Lekitto esan dozu? Zantarkerixek eitten, baiña zelakoa zan biximodua Lekitton ba?
- Biximodu Lekittokua, e hamendik, Aiuntamentutik gora ezin giñin mariñeruk pasau. Gora pasaten bagiñian lihortarrak emoten gittuzen kristonak emoten gittuzen ta lihortarrak. Eurak bajatzen zirinin moillara, geuk emoten eutsun eurari gero! Halakoxe salbajismua. Salbajismua eon zan orduen.
- Zer eon zan, bi Lekitto?
- Bai. Gerrik ein gaittuzen asko halakotu, ha, gu espabillau. Gerra, gerran, gerri ein zanin, ba lagunak lihortarrakin ta halakua. Bestela, gure aurrekuk be, gure aurrekuk be bai. Gure aurrekuk, gu baiño zaharrauak be hona etorten zirinin, “leña” ta hara bajatzen zirinin eurari “leña” ostera be.

Salbajismo mandua orduan.
- Zer eon zan, bi alde? Bat portalak...
- Bai ba, bai ba, portalekuak...

3. Eskolan Primo de Riverarekin eta errepublikarekin

- **Erref**: LEK-048/004
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:02:00. **Bukatu**: 00:03:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1923-1931: Primo de Rivera
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Errepublika denboran zein aurretik, Primo de Riverarekin, ibili zen eskolan. Gurutzea kenarazi zuten errepublika etorri zenean. Lekeitiarrak ikurrina maite ei zuten, ez bandera errepublikanoa.

Transkripzioa
- Esan dozu kofradi zaharreko eskolan ibili ziñela?
- Bai ombre!
- Baiña zu eskolan errepublika sasoien ibili ziñen?
- Bai errepublika sasoin ta ariñaotik be bai.
- Ta ze, ze diferentzixa euen?
- Ba Errepublikie etorri zanian, hori kurtzixua, eskolan eon zan ta, kendu erain gaittuen kurtzixua, elixako kurtzixua kendu erain gaittuzen.
- Errepublikan?
- Bai
- Ta banderie?
- Banderia...guk beti geuria, ikurriñia geuria.
- A Bai?
- Ombre! Geuria ikurriñia. Hori errepublikanuak, errepublikanuak euki eben baiña guk lekittarrok geure ikurrintxua!
- Ta zu eskolan igual hasi, Primo de Riveragaz hasiko ziñen?
- Primo de Rivera euan ordun denporan, Primo de Rivera euan, Primo de Rivera ta horrek, hau be bai, ha, ordun... Primo de Rivera ta, nor zan bestia? A baiña euskalduna euan hamen, zantar handi bat. Zelan eukan berak? Ia gomutaten bajat.
- Ze Primo de Riveragaz batera?
- Bai orduntxe deporan euan ha. Bai, harek "estos son mis poderes" haunan karteletan ipiñitta.
- A bai? Zein zan ba?
- Akordauko jat ia...

4. Errepublikanoak Lekeition

- **Erref**: LEK-048/005
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:03:48. **Bukatu**: 00:05:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:
Gutxi, baina izan ziren errepublikanoak Lekeition. Kafetegia eta bilera-lekua izan zuten. Ondarroarra zen jabea. PNV zen nagusi Lekeiton.

Transkripzioa
- Errepublikanuek baeuezan Lekitton?
- Lekitton? Errepublikanuak, ba, egon zirian.Hamen euan, “Café de República”. Hamentxe hamentxe, hau “Banco de Vizcaya”, hau, hamen dona.
- Eskolapean?
- Eskolapian daona, hortxe euan “Café de República”, bai, geure amen lehengusu batek euken hori, ondarrutarra, bueno, ondarrutarra zan. Lekittarra zan baiña Ondarroan, gero, Ondarroan bixi zan gero, Ondarruen. Bai, Leandro, Leandro Badiola.
- Baiña igartzen zan kalidn errepublikako mobimentua eta?
- Hamen?
- Inddarra euken?
- Keba, hamen nazionalistak beti gehixo, PNV beti gehixo hamen, PNVk.
- Ta errepublika hasi zanien hori, Alcalá Zamora ta?
- Bai, bai Azaña eta Prieto be bai eta, danak eon zirin orduntxe denporan. Queipo de Llano eta, zantar handixek.
- Bai?
- Bueno, harek, sebillanuk zian harek, Queipo de Llano.

5. 34ko Iraultza Lekeition

- **Erref**: LEK-048/006
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:05:08. **Bukatu**: 00:06:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
34ko Iraultza gertatu zenean grebak izan ziren Lekeition. Brouard familiarena zen autobus konpainia; garraioa geldituta egon zen.

Transkripzioa
- Egoten ziren hemen manifestaziñoiek edo mitiñek eta?
- Bai, bai. Huelgak be bai. Anaixia, Joseba, gaztia, ba ha ixango zan opera ebenian, eon ia, “treinta y dos”in jaixo zan anaixia, “treinta y dos , trenta y dos, treinta y cinku”n-edo, “trenta y dos, “treinta y cuatru”n-edo, zan ha errebolta halakua eon zana. Hamen halakoxe kotxe bat ibili zan, kotxe bat, Brouarden eta, aittak eta, Santi Brouarden eta aittak eta, kotxia euki eben. Haurretxek forma eben Lekittoko kotxiak, Santi Brouarden aittak eta. Eta danak parata, kotxe guztixak, danak parata.

6. Don Luis Zeniga, mediku bikaina

- **Erref**: LEK-048/007

- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:06:03. **Bukatu**: 00:07:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Anaia gaixotu egin zen pleurarekin. Mediku oso ona zegoen, don Luis Zeniga, eta hari eskerrak salbatu zen. Batzokian operatu zuten. Ez du ulertzen zergatik ez duen gizon horrek kalerik herrian. Gerra etorri zenean fusilatu nahi izan zuten nazionalista zelako.

Transkripzioa
- Pleubia etorri jakon anaixiari, Josebari , ta hamen eguan, mediko bat eguan hamen ona, nik ez dakit zelan Lekitton ez dotsien hareri ipiñi kale baten ixena. Egixa da e? Egixa da e? Ha, ha ez zan ixan Leketton eoteko medikue.
- Ze mediku zan?
- Don Luis Zeniga, Don Luis Zeniga. Esan eutsan aittari, gure aitten laun handixa zan. Aittari esan otson /esatson/: "Julian, semia... ez dau egun birik eingo e? Ta nahi ba dozu /bozu/ neuk operako dotsut". Ta aittak esan otson: "Ba opera". Batzokixan opera eben. Hortxe batzokixen. Han daoz begi bi, zuluek. Neu eoten nintzan , zera ba "pruebia", neskakin, bertan eoten zirinak, Solanonekuak eta Carmen ta... eoten zien, Nieves ta horrek aiztak ta Carmen "Antzarra" ta. Geu be kurak eitten anaixiari. Ta hurrengoko egunin esan eutsan berak Don Luisek esan eutsan: "Julian, semia libre dao, salbata dao semia" Ta, klaro, atara eutsezan harek danak ta hainbeste egunin ibilli giñin, kurak eitten eutsezen anaixiari, Josebari. Han dao [...]. Ha medikua ez zan ixan Leketton eoteko medikue. "Era, eminencia era aquel". Don Isidro ta modukua, eminentzixa zan ha. Ta begiratu /beittu/, kale bat be ez deutse ipiñi hai gixonari, ta afusilla nahi ixan eben ha. Francok, Francok, afusilla nahi. Bai.
-Ze ba?
-Ba, nazionalisti zalako. Afusilla nahi ixan eben ha, ta botuk eta firmak eta bota ta jentik eta para eben.

7. Don Isidro Salinas, beste mediku bikain bat

- **Erref**: LEK-048/009
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:08:20. **Bukatu**: 00:09:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Don Isidro ere oso mediku ona izan zen. Bilboko Guimón mediku ospetsuak esaten zuen Isidro Salinas bera bezain ona zela.

Transkripzioa
- Don Isidro modura, eta. Don Isidro ez zan ixan Lekitton eoteko medikua, "era un médico de catego..." Kategorixakuan zan ha.
- Don Isidro?
- Hombre! Eta Juan Calle, Calle, Isidoro, ha riñoikuaz ibilli zan, riñoi ta

txizakuaz ibili zan ha neure albuan. Eta esan naben: "Txato, lagunduko nazu aittaz Bilbora?", “Bai ze!” Jun giñian Guimóneana, don Julian Guimón, " otra eminencia". Jun giñian eta, hareri be,errekonozidu eban, eta esan eutsan: "Isidoro, ez etorri gehidxo nigana, e?", "Ze ba, don Julian, ba, eta?" "Nire besteko mediku edo hobiao Lekitton daukazu eta". "Nor da, ba?" Eta "Isidro Salinas" esan eutsan, berak, don Julianek, bai don Julian, Isidro ixan da kategorixako medikua.

8. Juan Aguazila umeak eskolara eramaten

- **Erref**: LEK-048/011
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:10:03. **Bukatu**: 00:12:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Juan Aguazilak umeak bilatu eta eskolara eramaten zituen. Erdalduna zen jatorriz. Orduan umeek txarra irizten zioten baina gero konturatu ziren oso ona zela. Orain dela gutxi elkartu ziren berarekin tabernan.

Transkripzioa
- Juan aguazilla? Haren moduko...oraingo /ongo/ aguazilla guztik danak bat eindda baño gehixo zan ha.
- A bai?
- Bai, Kabauraiño etorten jakun ha. Geu Kabauan ezkutata (...) allaaten zan. Bai, Juan aguazilla.
- Ta umiek eskolara.
- Eskolara danok. Bai.Ta ez euana atrapaten, "nik zu harrapatu" esaten euan, "nik zu harrapatu". Handik etorrikua zan eta. Piñelen eta, Piñelen eta aittitta. Piñel, Piñel, ez dakit ezautu badozu /bozu/ Piñel, Eduardo Piñel. Bai, horrek, Jabi ta diez harin semiak. Jabi, lekittarrak, ezaututen dozu lekittarrak? Gasoille emoten, gasoille emoten dau harek, Jabi, Jabi Piñelek.
- Orduen, Juan aguazilla ona?
- Ona. Gutzako txarra, gutzako txarra, baña gero jausi giñin kontuan oneixa zala gutzako.
- Bai?
- Bai.
- Estimedue?
- Bai ta hamen, Angeliño zan, Angeliño Eskurza. Eskurza zan gure jefia, danon jefia, bandako jefia txikittan. Zortzi urte ta hamar urte ta eukauzenian, bandako jefia. Angeliño Eskurza. Ta primabera baten, haunako sasoi ixango zan, haunako saoi bueltari edo, ta Ondarrutik etorri zan bera Angeliño, Ondarrun ezkondu zan eta, Ondarrun, eta gero intelijentia zan. Eta esan aben ze "[Kato], txikituak edaten jun bihar /bi/ gara ba leleoko, leleoko, gaztetako launak, umetako launak". Bonbillonera, zortzi laun edo bederatzi edo. Landabaso, ez dakit ezautuko badozu /bozu/ Landabaso, bueno, ta han jun giñien. Han geuazen gero txikitua ta geure kontuk esan, txikittako kontuk eta dzanga bera, barrura aguazilla. "O!" haunan ein eban"¡Vaya cuadrilla!" Apellidukin danori, Akarregi, Izagirre, Uribar, danori, Eskurza. Danok, danok gixon eindda zaoze ta Sixto, nire lehengusu Sixtori, Sixto "okerra", ez dakitt Sixto "okerra" ezaututen ba

dozu /bozu/, Sixttori eta Joseri esan eutsen ze "Ni enterata nao zuek bixok ondioko ez zariela kanbixau" Harei bixari berak! Bai, Juan aguazilla, ona, ona zan. Gero jausi giñen kontuen.

9. Don Paulino maisua, maisu ona

- **Erref**: LEK-048/013
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:13:32. **Bukatu**: 00:15:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Don Paulino Alonso izan zuten maisu; bermeotarra. Oso ona. Espainia guztiko oposiziotan hirugarren irten zen. Erdaraz zen eskola. Hantxe ikasi ei zuten ikasi zuten erdara apurra. Don Paulinorekin ibili ziren guztiek aurrera egin zuten ofizioan.

Transkripzioa
- Kofradiko eskolan ze maisu edo ze euki zenduen?
- Esan dotsut ba, Don Paulino Alonso, Alonso, Alonso.
- Kanpotarra?
- Bermiotarra.
- Bermiotarra.
- Baiña, ona e, e ixango zan ha, e, ez dakit ba “treintai” “treintaiuno” edo “treintan” edo, ha eruan eben e, maisu guztik erun ebezen, horrek, ataraten, oposiziñuk ataraten. España guztin hirugarren atara eban harek gero, España guztian hirugarren. Hamentxe ibiltten da semia harena, Manolo, bai Alonso apellidu eukan, Manolo Alonso, Manolo Alonso, hamentxe etorten da beti, kanpuan bixi da baiña, domekaro, domekaro etorten da.
- Bai?
- Lekittora, bai. Andria lekittarra eukan ta.
- Eskolan, erderaz edo euskeraz?
- Erdera, erdera, ikasi genduan apurra hantxe ikasi gendun, eskolan ikasi genduen.
- Republikan be bai?
- Bai, bai, erdera, erdera, eon zirin eskolak euskera eitten ebenak be, egon zirian, horrek e partikularrak egoten egon zirian, partikularrak.
- Kofradikua zer zan, nazionala, eskola nazionala?
- Bai, eskola nazionala zan, bai, nazionala, bai, ta gixona listua, listua zan. Danori, hareaz ha ibilli garin umiak guztiak, danok atara dogu patroia, edo makiñista, edo danok, ibilli giñin guztiok. Asko erakutsi [gaittun], asko.

10. Don Paulinori maisutzako baimena kendu nazionalista izateagatik

- **Erref**: LEK-048/016
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:16:37. **Bukatu**: 00:17:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Maisuak ondo antolatzen zituen gauzak. Zaharrenak gazteenekin nahasten zituen taldean. Patroi ikasketan egin zituenean ere berarekin ikasi zuen, partikular. Beste lagun batzuk ere baziren. 'Maisutasuna' kendu egin zioten gerraostean nazionalista izateagatik.

Transkripzioa
- Han eskolan danak ondo ikasi eben han, danak e? Danok, danori erakutsi gaittuzen/eutsen ondo. Gero berak ekixen organizaten, igual gu baiño zaharrauk, [...] zortzi urte ta hamabi urte ta hamalau urtekuk ta ondo ikasitta euezanak ba igual grupo bateaz ipintten ebazen, beste grupo bateaz beste bat ta bera handik ba dirijiduten dana. Ondo ondo, maixu ona. Ba patro, patroi ein nintzenin be beraaz partikular eon nintzan hamen, hamen ibilli giñin partikularra lau lagun beraaz.
- Paulinogaz?
- Bai, ze hori be, hori be, nazionalisti zan ta. Horreri be haulakua ein eutsen horreri be. Maixutasuna kendu ein eutsen, frankismuk kendu ein eutsen danak. Ta juten giñian ba partikularrian ibilli giñin ba Tomas Amutxategi, Julian Kanpetillo, neu, nor zan laugarrena? Lau giñian.

11. Don Julian Zabalak patroi ikasketetan asko erakutsi zien

- **Erref**: LEK-048/018
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:18:00. **Bukatu**: 00:18:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Don Julian Zabalak ere asko irakatsi zieten itsasoko gauzetan. Hark ere monumentua merezi ei du.

Transkripzioa
- Zabala, Don Julian Zabala, hamen Leixopekua, Leixope? Arantza? horren aitta. Harei be, hareri monumentua harei be ein bihar /bi/ jako, harei be. Haurreana juten giñian gero ba itsasoko badakixu sestantienak eta graduak eta horrek ikasten, ba horreaz jun, eoten giñien. Donostira jun giñian ta laurok aproba genduen patro.
- Patro?
- Bai, “tercera de altura" atara genduen guk orduan. Orduko denporarakoba halako handixa zan titulua. Gaurko ez da ezer be, baiña ordun denporan bajurako patrointzako, ba halako handixa zan hori. “Tercera de altura" atara genduen. Horreri be bai, hauri be, hauri be gixon ona, Arantzen aitta, haurixen, Arantzen aitta, Leixopekue.

12. Pilotara jolas-orduan

- **Erref**: LEK-048/019
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:18:58. **Bukatu**: 00:20:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Eskolako jolas ordua ordu erdi izaten zen. Frontoira joaten ziren leihotik salto eginda. Maisuak berak ere errazten zizkien jokoak.

Transkripzioa
- Ta eskolan ikesi bai, baiña olgau be eingo zenduen, olgeu.
- Bai bai bai bai, errekreue beti. Errekreua ba igual hamaika terdixek edo ixaten zan, ordu erdi, ba hamar terdixek bueltaria, ze hamabixetan urten eitten gendun ta, hamabixetarako urten eitten gendun ta. Ta ariñao prontora allaten giñin ta bentanatik saltata juten giñien ta prontora. Kofradixa hau atzin baakixu bentanak dekoz ta eskolia, bajatu behera ta salta fabriki dagon /don/ lekutik eta danok prontora pelotan, "ordue da" aiiiii aiiiii igo /ion/ ostera be /ostabe/ gora ta bertatik bentanatik ostera be, gora ostera be, juten giñian bai, bai, bai.
- Ta bertatik kofradittik zihar frontoira?
- Bai, ta gero berak, berak Don Paulinok, ba sare zaharrakin eindda, haunako erroberak berak ein eitten [gaittuzen], sari jositta ta gero berton be ibiltten giñin haukin, jokuk, jokuk eitten ibiltten giñian, haunan ibiltten giñian Alonsoaz, maixu ona zan, maixu ona, ona.

13. Jaiak San Antolinetan eta Ama Birjinaren Egunean

- **Erref**: LEK-048/021
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:21:22. **Bukatu**: 00:23:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
San Antolinetan egiten zen parranda, herriko jaietan. Ama Birjinaren egunez ere egiten zen festa. Festa-egunak aldatu ziren diru asko galtzen zutelako. Ez zen gauza berezirik izaten jaietan.

Transkripzioa
-Ze egun izaten zan parrandie eittekoa?
-San Antolin, jaixak zirinian. Jaixetan. Bestela ez, bestela buruhaustik eukitten ginduzen ta, holakoxe bat edo bat iual e besigutan neguen ein gendun modura ta halako, halako bat edo bat, baiña bestela San Antolin jaixetan, San Antoliñetan.
Gero ordun Ama Birjiñien euna be eoten zan orduan. Ama Birjiñen euna be zelebraten zan, on ha gero kendu ein zan, Ama Birjiñen eune kendu ein zan eta San Antoliñetara pasa da. Horrexeaittik ipiñi eben San Antoliñetan Ama Birjiñen eunerarte “el día ocho” arte, Ama Birjiñen eunerarte, bat kendu ta eunak gehittu San Antoliñetan ein eben orduntxe. Geuk ein genduen, mariñeruk geuk ein gendun hori kofradixan. Ha kendu ta, dirua sobratzen

zan ta, diru asko eitten zan e halako, txarto eitten zan ze, hamabost egun barruko gauzi zan lez, "quince de agosto y hasta dos septiembre” ba hamabost eguneko bueltari ixaten zan, ta asko, asko galtzen zan orduen, arrantzan asko galtzen zan. Ta pentsa genduan ba ha kendu, ta mariñeruekin e? Mariñeruk berba eindda: “Gixonak ba hauxe ta hauxe e jaixak ta” Mariñeruk, Lekittoko mariñeruk "Jaixak kendu? Ezta pentsa be! ". "Bueno ba mutillak hauxe pasaten da eta hauxe halakua, ta San Antoliñetan eingo dogu /eingogu/ ba". Hillen bosterarte eitten zan lehin. “Ta San Antoliñetan eingo dogu /eingogu/ ba hillen zortzira arte, egun gehixo, hiru egun gehixo”. Ta orduntxe mariñeruk konforma zirian ta.
-Eta zer egoten zan han e Ama Birjiñen egunien eta San Antoliñetan eta?
-Ezebez, gauza bat ezebez, haixe jaixa bakarrik, Ama Birjiñen eguna dala ta ba, lehinddik eon zan lez hori, lehenagotik, gure aittittak ta gure aittak eta Ama Birjiñen euna ba, beti haxe, eruten zan. Jaixa eindde euken ta, eurek jaixa eindde euken kofradixan ta.
-Baiña ze gauza egoten zien kalien eta?
-Ez ezebez, ezebez, ezebe ez zan egoten. Ezebez.
-Zozer egongo zan diferentie!
-Ba diferenteik ezebez, egun diferenteik ezebez. Ama Birjiñen egunin ezebez, zeozer igual, ez dakit eoten bazan prozesiñoren bat edo, eoten bazan edo, ez jat akordaten ondo, ta […] prozesiñoren bat edo. Egun baterako, dana egun baterako.
-Barkilleruek eta barrakak eta holan?
-Horrek San Antoliñetan etorten zirien, San Antoliñetan, Ama Birjiñan egunian ez zan eoten barrakarik, San Antoliñetan.

14. Zazpi pezeta nahikoa egun eder bat pasatzeko

- **Erref**: LEK-048/022
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:23:53. **Bukatu**: 00:25:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Barrakak oraintxe legetxe egoten ziren San Antolinetan. Orduan diruak gehiago balio zuen orain baino; zazpi pezetarekin eguneko otordu guztiak egin zitezkeen jatetxe batean.

Transkripzioa
- Eta ze barraka edo ze izeten zien?
- Asko eoten zin Lekitton, autotxokik eta ontxe eoten dizen modura, umienak eta danak eoten zirien.
- Ta dirua?
- Ordun e, karo, ordun, gaurko bizixa txarrao da ordukua baiño gero. Orduko, orduen denporan, orduen denporan, zazpi pezeta, zazpi pezeta e! eitten zenduan “un banquete de categoría”, langosta artekuak eitten zirien, zazpi pezetaz e?, atara kontue. Ez dakit /eztakit/, patrikeran badaukat /baukat/ be, beralakue papela badaukat […] patrikeran, ez dakit. Hori, “pensión completa” goixin armozua, eguerdixa ta gaba kafi ta kopia ta puru ta hori zazpi pezeta, “siete pesetas”, atara kontua, harek diruk ze balixo eban. On, zazpi pezeta emon umiari, arpeixen jo segixan, zazpi pezeta emoten badeutsazu /botsazu/, segixan arpeira, emoten badeutsazu

/botsazu/ zazpi pezeta.
- Eta, San Antoliñetan eta Ama Birjiñen egunien neskatan eingo zenduen ba?
- Ba baltsiuen plazan, hartu ta baltsiuan.
- Libre zan baltsiuen ettie, ez zan pekatu ala?
- Keba... baltsiue beti ein dogu /inju/ Lekitton, plazan, musiki joten ta jenti handik beira hor pillaran parata ta gaztiok ba baltsiuen, gaztiak.
-Ta nor eoten zan musikie ipintten?
- Bandia, bueno orduen hori, hondiñoko bandia formateko euan.

15. Gerra aurretik inguruko bandarik onena Lekeition

- **Erref**: LEK-048/023
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:25:53. **Bukatu**: 00:27:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Baltseoan egiten zen plazan, gramolaren edo dultzainaren soinura. Gerra aurretik banda ederra zegoen Lekeition. Neskarik gustukoengana joaten ziren dantza eske.

Transkripzioa
-Haunexek, Juan aguazillek ipintten eban hori diskua, diskuak, altaboza, altaboza handik e..
-Gramolie edo?
-Bai, gramolia ajuntamientotik, ta eitten genduan. Ta gero gure nire aittaiñarreba ta horrek gabiolatarrak, horrek dultzaiñiaz jo be bai, harek be dultzaiñiaz ta joten eben sanantoliñetan joten eben ta eitten gendun baltsiuen. Gero gero bai gerra aurretik ez, hau diñot posgerraku esaten neon e? gerra aurretik banda ederra eguen Lekitton, bandia... baia kategorixako bandia euen Lekitton.
-Bai.
-Gerraurrian ingurun hamen eon danik bandarik onena igual Lekitton. Ta ordun ba gu ez giñin, gu umiak giñien ta, baiña geu gazte denporia geuria ba Pranko horrek zantar horrek danak kendu gaittuzen ta, bandia be kendu ta danak kendu.
-Ta zelan hasten ziñien baltsioan?
-Ba norberari gustaten jakon neskiana jun, gustaten danagana /danana/, nora jungo zara ba? Gustaten danagana. Zeu noana jungo ziñatekez? Mutilla gustaten jatzunana, ezta? Bai [ziñien] jungo.
-Ta zuek neskaiñe edo neskak zueiñe?
-Geu, beti geu, gixonezkuek beti neskiana, beti orduen denporan juteko. Gaur ez, gaur harexe neskia gixonezkuana ezta? Egixa da horixe ezta?
-Beste iñok kendu orduko!
-Bai, bai.

16. Mahoizko prakak eta arrain-usaina dantzako orduan

- **Erref**: LEK-048/024
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:27:34. **Bukatu**: 00:28:31

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Ez zioten inportantziarik ematen arropari. Mahoizko prakekin joan zen behin baino gehiagotan andregaiarengana, arrain-usainarekin. Neskek ere antzera.

Transkripzioa
- Baltsiorako eta zer, elegante janzten ziñien edo?
- Ba ahal dan modura, ni han nobixiagana /nobixiana/ mahonezko junda nao beti, itsasora junda, mahonezko jantzitta gaur daukaten andriaana, baltsiun mahonezko, ordun ez gendun pentsau be eitten holako gauzarik guk.
- Bixarra kendu eta kolonia apur bet eta...
- Hori koloniarik tantarik bez, horrek. Arrain arrain usaiñaz igual.
- A bai?
- Karo ba, arrain usaiñaz, ordun ez euken , lehenu be.
- Arrain usiñiaz andrak eskapeu?
- Keba!
- Ez?
- Eurak be arrain usiñaz ibiltten zirin, despeskan ta ibiltten zirin ta pabriketan salazoi eitten ta ibiltten zirin andrak eta. Bai arrain ta arrain hori exagerauta baiña, ni neu behiñik behin sarri jun mahonezko nobixiaana, itsasora jun aurrien.

17. Antzar jokoan errekorra Julianek

- **Erref**: LEK-048/025
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:28:31. **Bukatu**: 00:30:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Antzar jokoan errekorra du Julianek: sei bandera. Ilobak ere onak izan dira baina gehien duenak lau ditu. 1949an lortu zuen azkena.

Transkripzioa
- Antzar jokue?
- E?
- Antzarrak?
- Antzarrak... [nahiku bandera neuk daukat atrapata], neuk. Haunan ez ein. Nire etaparik iñok bez deu ein. Lobak be abillak ixan diraz. Danak dauke launa, "Balenziak" be lau dauko, neuk bakarrik atrapa dodaz sei. Sei bandera, han daoz etxian.
- Ta antzar jokue?
- Banderia, banderiori, palun eoten da banderia, palukua, masta puntaku esaten deutsune /esatetsune/.
- Bai, Masta puntakua.

- Bai, sei daukadaz neuk.
- Ta zer da, errekorra?
- Errekorra neuria, ez dago /do/ Lekitton, iñork ez dauko errekorrik. Hori errekorrori ez dauko iñok bez /iñope/.
- A! Ta zein da trukoa ba?
- A! neuk neukan abillidadie ta!
- Tragoak hartu barik joango ziñen!
- Klaro ba, trago barik, trago barik ba!
- Ta ze urtetan ibil ziñen zu han ba?
- Ba.. “hasta el mil novecientos cuarenta y nueve” arte, “cuarenta y nueve” arte. Atzanengo banderia atrapa neban, kuarentainuebin atrapa neban. Ta launari esan neutsen, gehixorik ni ez nator antzarretara e! Zeuek nahi dozuena /nahizune/ ein, baiña ni ez nator gehixorik. Orduntxe hasi zirian, emakumik halakora, pasakerutara ta, dana nahastia ibilli zan. Desitxuratu ein eben antzarrak, antzarrak eleantiak ixaten zirin orduen ta. Batzuk moro jantzitta ta. Oseake, ikusi nebanin hain desastria, lagunari esan neutsen, bueno mutillak, banderia atrapa neben, hau da azkanengo banderie e?, ni ez nator gehixorik. Segidu baneban han beste hiru urtien be, beste hiru urtien be neuk atrapako neuen banderia.

18. Gaur egun zeharo desitxuratuta dago Antzar-festa

- **Erref**: LEK-048/026
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:30:18. **Bukatu**: 00:31:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Zeharo desitxuratu zen harrezkero Antzarren Festa. Lehortarren erruz zati bat. Txalupa eroaten ez zekien jendea sartu zen, eta kanpotarrak ere bai. Azkenengo urteetan behin bakarrik ikusi du. Ez zaio batere gustatzen.

Transkripzioa
- Eta andrak desitxuratu?
- Ba… andrakaittik bakarrik ez, andrakaittik ez, horrik lohorrekuk hasi zirian, lihortarrak hasi zirin eozer, edozelan txalopia ezin erun ondo eta, desastre bat, orduntxe esan neban. Ta ontxe be bardin-bardin, ni alkatia ixango banitzan ez zan eongo hainbeste traiñerorik, e? Pentsa bez.
- Lekittarrak bakarrik?
- Bai jauna, geuk eitten gendun modura, lekittarrak, lekittokuk, guk eitten genduan por ejemplo hogei bat edo…hogei bat txalopa edo, hamazortzi-hogei txalopa preparaten [genduzen] eta nahi ebenak, bilbotarrak etorri, geure launak, geugaz, danak geugaz, baiña on etorten jatzu Bartzelonatik eta edonundik dator jentia , euren kontura antzarretara, ongo antzarrak ya… […] nik ez dot ikusi e… “cuarenta y nueve”tik ikusi doaz antzarrak, baten bakarrik, bai bai bai , baten andriaz eta umin motorraz “ aitta eroan egizu /eruixu/ umikin” “bueno bai guazen ba”, jun giñian eta esan neutsan: Andria, gaur [erun doz] ta hurrenguan nahi badozu semikin zeuk hartu motorra eta zeu jun, ni ez nator eta.

19. Gelditu barik igo behar bandera harrapatzeko

- **Erref**: LEK-048/029
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:34:52. **Bukatu**: 00:35:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Abila izan da bandera harrapatzen. Erritmoan igo behar da, gelditu barik. Familian hainbat daude hiru edo lau bandera irabazitakoak.

Transkripzioa
- Abil izan naz ni banderia atrapaten.
- Ta.., ba..., trukoa zein da?
- E?
- Trukue?
- Bai, bai abillidadia, bizkorra izan naz ni ta...
- Baiña... laban ez zendun eitten ala?
- Bai baiña, (...) neuk jakin [nuen] zelan juen. Han..., han ez da jun behar / biar/ geldi-geldi, han jun bihar da: `di-da, di-da´... ta segixan jun bihar da, banderia atrapa nahi dabenak, para barik, edo uretara edo banderiana. Segixan jun bihar da, paraten bazara... Ekilibrixua galtzen dea ta, segixan: `da-da, di-da, da´...
[…] daukoz lau, Pelotonek daukoz beste lau ta gure lobiak, bestik honek be […] be beste lau…Pamilixian laukuk dagoz /doz/, hiru edo lau edo daoz baiña tioana iñor ez da aillaga gero!

20. Inauteri itzelak gerra aurretik

- **Erref**: LEK-048/030
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:35:44. **Bukatu**: 00:37:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:
Itzelak izaten ziren Inauteriak gerra aurretik. Txalupak gurpilekin kalean zehar, eta horrelakoak. Mundu guztia mozorrotzen zen. Gero Francok debekatu egin zituen.

Transkripzioa
- Ze Lekittoko karnabalak be, Franco aurretik be, famosuek izen zien?
- Ufff…bai, itzalak, gu umik giñenien itzalak, bai…Harek, marmu guztixari, han juten giñian, geu han, sakaka igual, e, txalopia, lihorrien erroberak imini eta geu sakaka ta. Gu, ume guztik sakaka. Harek, konpitxak botaten ebezen: `dza´ karameluek ta (…) jan ta saka beti, Moillan zihar, batera bestera, karnabaletan, bai. Hamen daukauz estudiantina onak ta, bueno, estudiantinak be edarrak egoten zirian. Erretatuk hamen eongo diz, estudiantinakuak, hamen behian… eongo diraz, orduko estudiantinakuak..., bai…
- Eta...,holan disfrazau eta eitten ziñien?

- Haur disfrazaten zin danak, iñok be ezagutu bez nor dan, bai.
- Ta ze erropa edo ze...?
-Ba, gu umik giñin ta gu ez giñin jantzitta juten. Gu gero gerra, posgerran ia...Francok ez eban ixten ia...Francok ez eban ixten halakorik, jazten, hamen.

21. Karnabal martitzenez gertatutakoa

- **Erref**: LEK-048/031
- **Iraupena**: 0:03:53. **Hasi**: 00:37:00. **Bukatu**: 00:40:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:
Behin Karnabal martitzenez arrain asko harrapatu zuten haitzetan, 'sabaixak', bisiguaren antzekoak. Bera eta laguna Ondarroara joan, arraina saldu eta diru asko hartu zuten. Sudur postizo luze bat zeraman Julianek. Aguazilak kenarazi nahi zion, baina ez zuen amore eman. Egun handia izan zen. Esaera zen sabaixa jaten zuenak ametsetak izaten zituela. Arrain ugaria zen, goroldioa amuan ipinita harrapatzen zena. Ez daki nola den erdarazko izena.

Transkripzioa
- Hauxe be anekdotia zan, hauxe politta kontako deutsut /kontakotzut/ auntxe. Pedro Juanen anaidxia, neure burua ta koiñatua ta koiñatuen anaidxia Mateo, laurok. Haitxetan hor, San Juanen. Handixik atrapa genduzan berrogeita zazpi [...] sabaidxak ixaten zirin, haulako bixigun modukuak ixaten zirin harek, sabaidxak, oraldidxaaz atrapaten zirian. “Martes de carnabalen” atrapa genduan, “Martes de carnabalen”. Euki doun, ba, han euki genduan jana, bazkan, bazkan, zuek horrek ez dakixue, baiña bazkan euan jana. Han jan gendun bildotsa ta, ta, zelan dauko izena? Angulak eta edozer jan genduan, ta juergan ibili giñian. Arraiñak euki genduzen ipinitta, otzaretan ipinitta, geure bodegan euki genduzen ipinitta, zazpi kinttaleko sabai atrapata. Ta Ondarrura jun bihar garila / bigarila/ koiñatuak, ta, ba, “jungo gara, bidxok jungo gara” esan neutsan koiñatuari. Ta honenbesteko surra bai, surra [...], surra neukan ha, lehengusu batek ekarritta euki neban surra, pinotxok baiño sur handidxaua. Ta han jun giñin bidxok. Aillaa giñin Ondarrura, zubi zaharren, Ondarruko zubi zaharren han euan bentia orduan. Ta guk, ganera, lengusuak euki douz han, parientiak. Aitten lehengusuen alabak-eta. Ezagutu naben ta “primo zer?”, ta “hamen” ta berak “ekarri-ekarri”. Guk ez gendun pentsaten balidxoko dabenik be. Atara genduzan arraiñak, “balidxoko dotsue”, arraiñik be ez euan Ondarruan. Hamen dator aguazilla, haulakoxie, Demetrio esaten eutsien, txiki-txiki. “Hi, `Lekitto´, kendu hori sur hori!” Haulantxerik esan neutsan: “ze kristo daukazu zuk on? Neuk hau surra kendu? Ta atzo Lekitton egun guztidxan erabili neban, ta neuk Ondarrun hau surra kendu?” esan neutsan. “Ba bakixu proibiduta daola”. “Nok prohibiduta dao ba? Nok proibiduta dao, ba? “Holan ibili zara Lekitton?” “Bai naz ibili” “Kendu [...]” “Ez dotsut kenduko” esan neutsan, “ez dot kenduko”. Ein eben bentia, ipini eben bentia ta, zazpi pezeta killoko sabaidxak [ein euskun]. Mekauen la pi...! Haixe da, hauxe da... bidxok dantzan, koiñatua ta bidxok, dantzan bidxok. Han geuazan surraaz [...], hauxe anekdotia pasa jakun. Ta harek aguazillak kentzeko ta “pentsa be

ez” esan neutsan “pentsa be ez”. Bai. Sabaidxak. Haulako arraiñak zirian, bexigun modukuak. Ames... jan ta ames [eitten...], amesetan jentia. Ha jaten ebana egun guztin amesetan. Exajeraziñoi [...]. Sabaidxa.
- Sabaidxa erderaz zelan da? Badakixu?
- Ez dakitt zelan, “sopa”-edo esaten jako, “sope”-edo, holakoxe esaten jakon hurrian “sopa” edo holako zeozer, sabaidxa. Hori bedarraaz atrapaten da. Bai, amuan bedarra ipinitta, erridxuko bedarra ipinitta.
- Oraldidxa...
- Oraldidxa, bai, haretxek, oraldidxa. Bueno erridxora juten zirin horrek, jaten, mariaaz juten zirian ta hantxe oraldidxa jaten eben harek, ta gero hamen atrapaten, rompeolasetik-eta jentia. Orduan gosia euan sendo, ta jentiak, itsasoraterik ez zanian egoten, sabaidxak atrapaten.
- Frijiduta, edo.
- Saltsan, saltsa gorridxan ipinitta. Bai. Bai, jentiak esaten eban ames ein ebela, jaten ez dabenak bai ames!

22. Mozorroak bi tabernatan saltzen zituzten

- **Erref**: LEK-048/032
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:40:53. **Bukatu**: 00:42:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:
Maskaraz mozorrotuta ibiltzen zen jendea Karnabaletan gerra aurretik. Pare bat tabernatan saltzen zituzten. "Marmuak" esaten zitzaien. Jendea ezin izaten zen ezagutu.

Transkripzioa
-Eta karnabaletan jentiek maskarak eta ibiltten ebazen?
-Ah .. bai, bai gero bai. On azkanengo bai.
-Eta lehen?
-Lehen ezta pentsa be. Prankon denboran..
-Franko aurretik?
-Aurretik bai, aurretik danak maskarakin. Ezagutu bez inok be.
-Ezagutu bez?
-Ezautu bez nor nor dan be.
-Ze maskara edo ... nun erosten ziren?
-Egon zirin, taberna bi egon zirin. Bat Drunguluneku esaten eutsena, Drungulu. Ha bestia, zelan esaten eutsen bestiai? Petralake edo, Petralake edo esaten eutsen. Arranegidxan. Arranegidxan, Arranegidxan gora zozela, hantxe eguen tabernia. Petralakeneku esaten eutsen. Horrek e horrek Arrasate zirin. Arrasate. Hantxe egoten zin maskarak. Marmuk hantxe jazten zirien. Marmuk esaten eutsauzen, marmuk esaten eutsauzen horrei, marmuak. Jazten zirian, hantxe jazten zirian. Bertan erosten ebezen maskarak eta gauzak eta hantxe jantzi ta bestiak Drungulunien. Bi euazen,taberna bi maskarak saltzen ebezenak. Bai, ta nok ezagutu? Ezta pentsa be. Eta gero Prankon denboran ez dakigu ezta [...] ba gure gazte denporan ba horrek karnabaletakuk eta...

23. San Pedro egunez ezin zen itsasora irten

- **Erref**: LEK-048/035
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:44:25. **Bukatu**: 00:45:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Itsasoa » Arrantzako administrazioa eta legeak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
Behin (1956a edo izango zen) Vigon suertatu ziren San Pedro egunez. Ondarroara deituz baimena eskatu zuten itsasora irteteko, eta ez zieten utzi. Harrezkero gauzak aldatu ziren. Egun haietan irabazi zuen Athletic-ek kopa. Parranda galanta egin zuten hori dela eta.

24. San Juan Eguneko ospakizunak

- **Erref**: LEK-048/038
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:47:06. **Bukatu**: 00:47:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
Aurreskuak egiten ziren San Juan egunez. Sua san Juanen eta Ondarrean egiten zuten. Lehortarrek Portalean.

Transkripzioa
- San Juanetan ze eitten zan zure gazte denporan?
- Aurreskuak, bai aurresku eta... dana.
- Nun?
-Lekittoko plazan. Plazan aurreskuk eta... Lekitto holako gauzetan ona ixan [...]
-Sua?
-Sua be bai, sue eta... mariñeruak... bertan San Juanen, San Juanen bertan. On ha Ekaitz daona, Ekaitz traiñerun, dana esplanadia euan han, hori ein orduko eta hantxe eitten zan sue eta hondarrin be bai, hondarrin be bai eta lihortarrak eitten eben, ba, portalien eittten eben [...].

25. Neska gazteen "zirkua"

- **Erref**: LEK-048/040
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:49:20. **Bukatu**: 00:49:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Gazte batzuek, tartean "gure malageña" deitzen dionak, "zirkua" egiten ei zuten. Eurek asmatutako esketxak, dantzak eta abar.

Transkripzioa
- Ta zer zirku edo zer zan?
- Eurak jantzan ta teatru eitten eben euren kontura. Euren kontura. Gaztik zirin harek [...] hamabost urte edo hamalau urte edo hamabi urte eta eukezenien. Ta patroia, gixonak itxoten patroiari, patroia, barkua euken ta, eurena euken barkua presidentiak. Murelaga, horrek Tia Franeneko horren aittitta zan, aittitta.

26. Santa Ageda eskera mutikotan

- **Erref**: LEK-048/042
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:50:32. **Bukatu**: 00:51:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

Laburpena:
Santa Ageda bezperaz baserriz baserri ibiltzen ziren mutikotan. Sagarrak, taloak eta horrelakoak ematen zizkieten. Nahiago zuten baserria kalea baino.

Transkripzioa
- Santa Agedak bixi zirian hamen, kantaten, kantaten kuadrillan, neu be junda nao ta, umi nitzanin-ta, baserrixetara. Ogi, ogi zati bateaittik kantaten gendun guk, ogi zati bat emon eta, ba, horrek. Gardatara-ta juten giñian, bai, [...].
- Ta baserrixetatik?
- Bai.
- Kalian ez?
- Kalin be bai, baiña baserrixetan lehenengo. Han ha, han jateku eoten zan eta! Jatekun billa-ta. Sagarrak-eta emoten euskuen ta, taluk eta emoten euskuen ta, pozik gu!
- Mutil zein neska?
- E, mutil hutsak, mutil hutsak juten giñin gu, bai, mutil hutsak, neskak be kantaten eben. Ba, mutil hutsak.
- Eta , zeozer, erropa...
- Ie ie, normalian gu, normalian, e bast palu ipini ta... txitxiliña txiliña hamen, atarateko zaratia, atarateko, txiliña, bai ba.
- Eta, dirurik ez? Ez zenduen eskatzen?
- Bai, emoten gaitxuzen, txoritxiki bat edo, txakurtxiki bat, txakurtxu bat, bai.

27. Traineruetan irabazle soldadutzan

- **Erref**: LEK-048/044
- **Iraupena**: 0:05:04. **Hasi**: 00:53:11. **Bukatu**: 00:58:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Hilean hamabost pezeta irabazten zuen soldadutzan. Armadako traineruan ibili zen, zorte ona izan zuen. Lehen hiru hilabete txarrak, instrukzioak ikasten eta, baina gero ondo pasatu zuen. Traineruetan irabazle izan ziren. Coruñako "Francoren kopa" irabazi zuten. Euskal kostaldeko mutilak osatzen zuten tripulazioa. Harrezkero ez zuten kolperik jo zerbitzuetan.

28. Komandante lekeitiarrarekin mozkorra harrapatu guardian zegoela

- **Erref**: LEK-048/045
- **Iraupena**: 0:05:07. **Hasi**: 00:58:15. **Bukatu**: 01:03:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Komandanteak lo harrapatu zuen guardian. Lekeitiarra zen. Barrura pasatu eta kontuak kontatzen egon ziren koñaka eta whiskia edanez. Mozkortu egin ziren. Gero egundoko astrapala sortu zen barkuan. Azkenik, guardia eta beste zerbitzu guztietatik libre geratu ziren trainerukoak. Don Castor Ibañez de Aldekoa zen komandantea, gizon ona.

29. Potinetan arraunean ibilitakoa soldadu joan aurretik

- **Erref**: LEK-048/047
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 01:04:36. **Bukatu**: 01:05:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Aisia » Kirola » Arrauna

Laburpena:
Potinetan (bateletan) ibilita zegoen Julian soldadu joan aurretik. Oso patroi ona zuten, Bakeriza donostiarra. Estropada guztiak irabazi zituzten. Cartagenan amaitu zuten soldadutza.

Transkripzioa
- Lekitton, sekule erremutan ibili bakoa?
- Bai, erremutan ibilli giñin gu, baiña ez traiñeruan, bateletan ibilli giñin gu, regatak Lekittora, San Antoliñetan ta eitten zirian. Ibilli nintzan ni San Antoliñetako lau laguneko bateletan, potiñak, potiñetan. Ibilli nintzan, ibilli nintzan.
- Eitten zin txapelketak eta orduen?
- Bai! Lekitton be eitten zirian. Baiña batelak ez, traiñeru ez, batelak ez zirin harek, potiñak, potiñak, potiñak. Ta, hau… gero bera patroia eukagun ona, patroi zan ha ume-umetatik Donostin patro ibilliñikua, Bakeriza, Jose Bakeriza, ha gazte-gaztetatik ibilli zan ha patro. Ta danak irabazi genduzan. […] Gero Cartajenan be ein genduen, ta Cartajenan be enbarka han be ta Cartajenan kunplidu genduen. Cartajenan kunplidu gendun… Handik ba,

etxera gero, Cartajenatik.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-30

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com